

G A Z E T A

DE TRANSILVANIA.

ANŞA

(KŞ PREANALTA BOIE).

AL VI-LEA

N° 97.

Bucureştilor, 6. Decembrie.

1843.

Преця Газетей де Трансильвания ши а Фоеей пентрѣ минте, inimz ши литератѣрѣ пе анша 1844 пе азигѣ амбшзтѣрїеле че вор зрма дин партиа ноастрѣ, рзмѣне тот чеа де наинте 8 фїоринї (24 доїзечерї) ан афарѣ ши 7 ф. арѣ. ан Брашов пе анша антриг, iar пе зн семестрѣ 4 фїор. ан афарѣ ши 3 ф. 30 крї арѣ. ан Брашов ши се пазтѣше аннаинте. Дд. чїтїторї сжнт рѣгацї а'ши трїмїте адресїеле скрїсе фоарте кѣрат, кѣт се поате маї тїмпѣрїѣ, пентрѣ-ка сѣ не цїм антокмї кѣ нѣмзрѣла есемпларелор че авем а тїпзрї. Докѣрїеле знде се фаче аконацїеа, ле арзтарѣм алтѣдатѣ. Афарѣ де к. к. поще ши де алцї прїетїнї нѣмїцї кѣ алт прїележ пентрѣ деосекїте цїнѣтѣрї, ла кѣкѣрїцї пренѣмерациї прїемеше Д. Іосїф Романов, iar ла Іашї Д. Дїм. Ніка лїберрїї.

Трансильвания.

Брашов. Фокѣа де каре ам ворїт ан нѣмзрѣла трекѣт, прѣфѣкѣ ан ченшѣ ла Крїстїан шѣреле, граждѣрїеле ши мѣлт нѣтрѣц ла маї мѣлцї ка о сѣтѣ газде. Віте мїраре, кѣ дѣрѣче вѣнтѣла сѣфла аша кѣмплїт, тотѣш нїчї о касѣ нѣ с'аѣ апрїне, анкѣт вїецїї не-норочїцї аѣ знде сѣ'ши трагѣ канѣла ан сар-нѣ. Мѣлате віте кѣ коарне, кѣм ши каї ши рѣмѣторї непѣтѣнѣсѣ скоате ла лок ларг аѣ арс кѣ тотѣла. Зн ом анкѣ мѣрї, дар нѣ ан фок, чї де гроазѣ ши прїн прїа маре ан-тїндере а пѣтерїлор. — Дерїгѣторїа локалѣ дїн Брашов рѣнѣшї а се фаче колекцїї пентрѣ ненорочїцїї дїн Крїстїан. Сѣфлетѣла кре-цїн ва адаоѣе кѣкѣрос кѣте чева спре алїна-рѣа тїкѣлошїї.

Ш. Сѣ. Цїорѣ, 6. Дек. Дѣрѣче Маїе-статеа Са амперѣтѣла прїн преаналтѣла Сѣѣ рескрїпт дїн 1. Септ. а. к. се анѣрѣ а дѣ-рѣшї пе професорѣла прїмарїѣ дела 1-ѣла рѣїмент ромѣнск де гранїцѣ Д. Рїгер кѣ медалїе де аѣр чївїлѣ антрѣ рѣкѣноащїрѣа остене-лелор сале греле де 40 анї, фїїнд Д. Рїгер кам волнзѣос ши непѣтѣнѣ мерѣе ла Орлат, знде є шѣбѣла зїсѣлї рѣїмент, Д. Допша колонелѣла ши командантѣла рѣїментѣлї сѣ-кѣїск де кавалерїе фѣ анѣрѣчїнат а амподовї пе чїнстїтѣла анѣѣцѣторїѣ кѣ семнѣла анал-тѣлї хар амперѣтїск. Актѣла дѣрїї де ме-далїе с'аѣ сѣѣрѣшїт кѣ деосекїтѣ соленїтате дѣрѣе єшїрѣа дїн вїсерїкѣ прїн зн кѣѣвнт ро-

стїт де Д. колонел ши антрѣ сѣнетѣла трїм-вїцелор капелїї рѣїментѣлї; дѣрѣе ачѣсѣта Д. колонел дѣѣлѣ зн прѣнѣ стѣрѣлѣчїт, ла каре се рїдїкарѣ (преа потрївїт) нѣмаї трїї тоасте. Сїара Д. Рїгер дѣѣлѣ о чїнѣ фрѣ-моасѣ, знде афарѣ де колонел се афла ши тоцї оаспѣцїї карїї фѣсѣрѣ ла прѣнѣшї ши ан-трѣ карїї єра зн нѣмзрѣ фрѣмос де офїцерї, карїї одѣтѣ фѣсѣсѣрѣ анѣѣѣчїї аї дѣлї Рїгер.

Клѣж. Ан 6. Декемвріе Вкселенцїа Са Д. гѣбернатор ал цѣрїї ноастре дѣскїсе шѣ-дїнцѣле сїстематїчелор дѣнѣтацїї ан сала чеа мїкѣ а рѣдѣтѣлї кѣ зн кѣѣвнт фоарте ан-сѣфлїцїторїѣ, пе каре нѣмерошїї мѣдѣларї аї дѣнѣтацїлор ал прїмїрѣ кѣ вїѣтѣрї рѣсѣнѣ-тоаре. Вк. Са дѣѣсе амїнте дѣнїлор дѣнѣ-тацїї, кѣмкѣ антрѣ остенеїеле лор де а фаче планѣрї реформѣтоаре ши анѣѣнїтоаре де ста-рѣа скѣмпнїї ноастре патрїї ши а констїтѣцїї пѣстрате дїн вѣакѣрї нїчї трѣѣе сѣ не лї-пїм орѣѣше де тот че є вѣкїѣ, нїчї іарѣш сѣ фїм рѣѣцїї де пофта аноїрїлор, — кѣчї нѣ тот че єсте єѣн пе аїрѣа, поате фї єѣн ши потрївїт пентрѣ ної, пентрѣ кѣ алтѣле сжнт але ноастре ампрїїѣрѣрї ши алтѣла єсте ка-рѣктерѣла ашѣѣзмїнтелор ноастре, де знде зр-меазѣ, кѣ нѣ тот че родѣше богат ан цѣрї стѣрїне, се поате трансплнѣта кѣ фолос ан патрїа ноастрѣ. Ансѣѣршїт Д. гѣбернатор пофтї пе прїсїденцїї деосекїтелор сѣнцїї сїсте-матїче, ка анѣкѣнѣсѣє кѣ inimz де лѣкрѣ, сѣ деа кѣт маї кѣрѣнѣ операте іспрѣвїте ан мѣнїеле дѣнѣтацїї чентрале.

— Презем ведем депортаціїле ачестеа муї аш алоор даторіе ши кіемаре де а прегзті матеріале ши а анлесні лэкрзіале вііторіе діете ан Ардеал, — кш че род, не ва дископері вііторіа. (Дэпз Erd. Hradó.)

— Фундаціе. Преапоратэла Домн Стефан Кедебеш абатеа ши канонікэла романо-католик, парох ши протопоп тотгодатэ ан Кэжвіневоі а дэрші школекор дела Ст. Мікэвэш ан Цісруіс (ан Сэкімі) о міе фіоріні в. в.

Унгарія.

Пожон. Діетал. Десбатырі фортэ интересанте. Дін челе пэнз акэм ампртэшіте вэзэрэм, кз преаналтэла к. рескрипт дін 12. Окт. дэаэ прілеж ла десбатырі серіоасе ши анделэнуці каре маї ла 8рмз покнірз кам греш. — Да 1. Дек. дэекз се цінэ о шедінуцэ пэблікэ формалэ ан каса дэпэртацілор. Акэлатэторі де амбеле сексе венірз атэат де мэаці, анкэат дэпэртаціі абіа пэтеа ста ла лок де анлесціці, дін прічінз кз нэ нэмаї галеріале, чі ши локэріле жос п'інтре скаэне се анфундасерз де оаміні. Обіектэла десбатырілор фэ: лімба магіарз, рескриптэла. Вкеленціа Са прецідентэла касеї андатэ ла інтраerea са се сілі а андэплека пе статэрі, ка прімінд к. рескрипт сз'ші лапедэ хотэржеа дін 20. Іхніе ши сз сфере пе дэпэртаціі Кроаціі а ворбі азтінеше. Д. прецідент кэвэнтэнд пріві песте історіа Унгаріі ши артэ кз стрэвэніі Магіарілор токма пентрэ кз н'аш фэкэт сілі алтор націі кш лімба лор, іаш андэачіт кэтрз сіне фортэ мэлат, кз націоналітатеа магіарз нэмаї аре де че сз се теамз, кз панславісмэла є маї мэлат нэмаї віс пентрэ Унгарія, ансфэршіт кз хотэржеа дін 20. Іхніе обрчее маї мэлат дін персоналітате. — Да тоате ачестеа статэріле рэспондее, нэмаї кш „рэмзіе кэм ам хотэржат.“ Акэм сосі мінэтэла деспэрціторіш. Чіі дої дэпэртаціі аї Кроаціі се рідікарз ши анчепэрз а ворбі азтінеше. Атэачі дэпэртаціі сзрірз ан схе кш грэмада (афарз де кэціва, каріі нэ рекэнок хотэржеа дін Іхніе) ши антрэвмпозна пе Кроаці кш стрігарі нічі дэ кэм нэ'і сферірз а ворбі азтінеше. Антрэвчэнеа кріція фортэ. Прецідентэла рэгз пе статэрі, ка сз сфере пе Кроаці а ворбі кэм вор єї; дар 8н дэпэртат сзрінд черэ дела прецідентэла, ка сз декларэ хотэржеа дін Іхніе де андаторэторэ нэсфэрінд нічі вк. Са пе дэпэртаціі Кроаціі а латінза ан фаца діетеї. Прецідентэла рэспонсе: Ам декларат ши'наїте кз єш хотэржеа нэ о кэнок дэ легалз; єш сжнт пэзіторіа ліціі, анкэ (анторкэндэсе кэтрз Кроаці) Домнілор, єш маї департе нэ почіс мерге, фатіці віне амолі-

ніці пофта обшеаскз; єш че ам пэртэ ам фэкэт, маї мэлат нэ почіс; нэ вэ ампротівіці ла претенсіа комэнт. — Кш тоате ачестеа дэпэртаціі Кроаціі воіа а кэвэнта абінеше; дар статэріле аї прекерма стрігарі: Н'ашзім, н'ашзім! Атэачі 8н дэпэртат дела Тіса черэ дела прецідентэла, ка сз префакз адэнареа ан шедере чіркэларз. Прецідентэла: Фіе, нэ мз ампротівеек; деклар анкэ, кз нічі єш нічі дэпэртаціі Кроаці хотэржеа нэ о пэтем кэноаше де легалз, іар кш лармэ нэ не пэтем сфэтіші ши єш пе Кроаці нэ'і почіс сілі. — Акэм анфокареа крескэ фэрз маруіні; статэріле претіндее кш тотгедінеэла ка прецідентэла сз рекэноаскз хотэржеа. — Прецідентэла репечінд челе зісе маї адоосе: Статэріле сжнт магіаре, дар єш анкэ сжнт магіар ши'мі ібеек націа, Домнілор, сенаціэла пэзече, ка репэбліка сз нэ пауэ врод стрікэчэне (кэвэнт ал Романілор) — ш'ашэ ачестеа дэ сфэкэнд шедереа єші. — Дэаэ нареа воіеа а се префаче ан чіркэларз, сжнт сз нэ пэтэ пентрэ кз дэхэріле ера антра антэртате. — Ан 8рмзторэа зі 2. Дек. статэріле касеї де жос се адэнарз ан шедере чіркэларз ши хотэржеа кш маіорітате фортэ кэмпозніторэ. 1) А фаче протестаціе солэнз асэпра прецідентэла діетеї пентрэ кз дэаэ прілеж де а німічі хотэржеа дін 20. Іхніе прін Кроаці; 2) Дакз Кроаціі тот вор маї анрэнені а ворбі азтінеше, фііндкэ 8неї діете нэ се кэвіне а ре'мпінуе сіла кш сілз (фізікэ), се хотэрше, ка орі че ар ворбі дэпэртаціі Кроацілор азтінеше, сз нэ се ла ансгамз, нічі ла врешн протокол сз нэ се треакз, ка ши кэм нэ с'ар фі аззіт.

Тэреэрэрі. Ам атінс алтэдатэ, кз комітатэла Сатмар рекіемэндэші дэпэртаціі аласе аціі. Мермереа ачестора (Храї ши Табані) ла діетэ прічінші тэреэрэрі 8рті. Маї антэзіс ла Пеша тінерімеа ле фэкэ мэзікэ де мэце; дэпз ачестеа ла Пожон адэвэндэсе сеара о маре мэаціме де оаміні тінері ши фэкэнд зішілор дэпэртаціі алтэ мэзікэ дэ батжокэрз кш феліэрі де інстрэмінте реке віне мэзікале, антре сеіерэте кэмплітеле спарсерз тоате ферестріле арэнкэнд петріі ка пабліс. Графэла Ф. Зічі, кареле є ансэрчінат нэ поліціа діеталэ трімісе остэшіме спре а рэспонді пе фэріаціі, дар ачешіа фэцінд дэа колло алергарз дрепт ла каселе абі Зіші шіі спарсерз асеменеа ферестріле, пентрэ кз аш кэтезат аї контени ан снтэціамэла лор чела де лібералісм. Сз ансімэзм, маї ної дэпэртаціі сжнт дін партіаа консерватілор. Дэпз 8неае жэрнале Маїестатеа Са ампрэратэла трімісе о порэнкэ атпрз кэтрэ іспрідікціа дін Пожон, ансэрчінэндэсе прічета кш дэамэрэнтэла дэпз прічіншіторіі преа скэндэлоаселор тэреэрэрі ши аї сфэвн ла педіапез ера. А

МОЛДАВІА.

† Іаші, 23. Ноемберіе. Домн К. де Воцекзе консула Рѣсії с'аѣ антѣрнат дін квалторіа са ан 16 але кѣргзтоарі ла Молдавіа. Кіемаріа са ла Ст. Петерексрг ші а-батуріа че аѣ фѣкѣт дін дрѣмѣа сѣѣ ла ант-тоарчере аѣ дат прічінз ла феліѣрї де екнѣ-іелї, маї кѣ сѣамз кѣнд ан міжлокѣа ачестора с'аѣ прїаіжїт антѣанїреа прїнцилор Стѣрза шї Бісекѣ ла Галац ан фїінца де фацз а џенерал-консулаѣ Дашкоф, апої венїреа ачестѣїа ла Молдавіа, — Ансѣрчїнареа че арє аїчї міністрѣа Цїрсеї, — кѣвзнтѣа цїнѣт де прїнцѣа Міхаїл Стѣрза ан зїоа де Архангелї (8. Ноемберї), шї борбеле рѣспзндїте ан царз. — Се зїче кѣ с'ар фї фѣкѣт о пропѣнїре а се анвої ашезареа ѣнор трѣпе мѣскзлїшї ла Галац шї Брзіла кѣм се прїтїнде пентрѣ сі-гѣрареа комерчїѣлї, о борез че кѣ атзт маї пѣцїн адевзр поате авїа ан сіне, кѣ кѣт анїї ачешї дін ѣрмз доведїрз де прїсог, кѣм-ѣз трѣпеле націонале молдаво-ромзне фѣ-сѣрз ан старе а кѣлка шї а нѣдѣшї преа ѣшор тот фелїѣа де анчеркаре де а тѣрѣѣра лінішеа, прїн ѣрмаре кѣ еле пе віїторїѣ кѣ атзт маї лесе бор фї ан старе де а апѣра ачесте патрїї, кѣ кѣт депрїндереа ан арме с'аѣ азцїт маї мѣлат шї кѣ кѣт кѣрѣжѣа націонал шї іѣвіреа де патрїе ансѣфлз пе маї мѣлцї, декѣм єра ачєаста анїнте де анѣа 1821. Кѣѣа мѣнзстїрїлор анкїнате аїчї ла ної се спѣне кам аша: Кѣлѣгзрїї грєчї не-гоціазз кѣ Рѣсія дїадрептѣа, шї стаѣ гата а се андатора пе сіне, ка єї сѣ се рѣкѣм-пере пазтїнда пе ѣн нѣмзр де анї анїнте тоатз ачєа даре че пзнз акѣм о адмїністра пе фїекаре ан ла вістїрїїле цзрїлор, іар дакѣ мѣнзстїрїїле анкїнате н'ар пѣтєа амплїні кон-діціа, гѣбернѣа рѣсїск сѣ рѣспѣндзз пентрѣ єле сѣмеле черѣте шї ан лок де єманїт (їпо-текз) сѣ іа мошїїле ачєлеа фоарте антїнсе ан амбеле цзрї, де ѣнде сѣ трагз венїтѣрїїле спрє деспзгѣвіре. Ної вїстєа ачєаста че чїр-кѣлєазз дін гѣрз ан гѣрз шї пе ла персоане кѣ вазз, о ампзртзшїм ачї маї мѣлат пен-трѣ кѣрїозїтате, алтфелїѣ єа ан сіне єсте фоарте дешенцатз. Кѣчї дакѣ ар фї сѣ деа мѣнзстїрїїле анкїнате врео іпотекз асѣпра ре-гѣлатїї пазтїрї, ачєа ар дао негрєшїт деа-дрептѣа патрїї ан акзрїї сїн се афлз мо-шїїле шї але кзрїї пропрїетате сѣнт, анкѣт адекз ачєлеа токма аша нѣ се пот ансѣрїна деаа патрїе, прєкѣм нѣ с'аѣ пѣтѣт ансѣрїна нїчї прїн лѣнга ѣзѣрпацие цїнѣтѣрїїле Тѣрнѣа, Цїѣрїїѣа, Брзіла, Галац ш. а. Мѣнзстїрїїле шї мошїїле мѣнзстїрїлор анкїнате ле дзрѣїрз стрѣвѣнїї ношрїї кѣлѣгзрїлор Грєчї маї вѣр-тог ан вєакѣрїїле кѣнд рєліїїа грєчєаскѣ нѣ єра сігѣрз де іатаган шї міністрїї єї ашї

кѣѣта лок де скзпарє дїнкоаче ла ної. Стрѣ-вѣнїї ношрїї фѣкѣндѣшї мїлз кѣ чєї фѣгз-рїцї арзтарз тотдеодатз о деосєїтз єєлавїе рєліїїоасз, лор ансѣ нїчї одатз нѣ ле трєкѣ прїн гѣнд а ансѣрїна цїнѣтѣрїї де пѣмант дін трѣнѣа антрег ал статѣлї, пѣсѣрз тот-деодатз кѣлѣгзрїлор нїще кондіції пе карє єї нїчї одатз нѣ трєкѣ сѣ ле зїте, кѣм: антємєїреа де шкоале, спїталаѣрї, ажѣторїѣ ле сѣрчї, ансѣстрареа фєтелор де фамїлії скзпзтате ш. а.

Цїреа че се антоарсе прїн тоате газетеле вѣропєї — афарз нѣмаї де чєле ромзнецї — кѣ Молдаво-Ромзніа ар кѣѣета ашї рѣ-скѣмпзра деаа Тѣрчї сѣберанїтатеа кѣ кѣтєа зєчї де мїліоане лєї, пентрѣ карє сѣ вєз-шѣїаскѣ Рѣсія кѣ трѣпе аїчї ан патрїїле но-стрє ашезате, с'аѣ чїтїт шї ла ної кѣ фоар-те марє кѣрїозїтате; пентрѣ-кѣ де шї асєме-нєа план се аѣзїа ла ної шї ан соѣа но-стрѣ патрїе Царє ромзнеаскѣ де маї мѣлатє лѣнї, тотѣш єа се борбїа нѣмаї ка антре патрѣ окї, цїцї ка пе ла ної. — Ачєст план чєї маї мѣлцї нѣ'а прїчєп, алцїї нѣ'а кред нїчї декѣм, ѣн мїк нѣмзр нѣ вєа а'л прї-чєпе чї тачє бїнїшор. — Орї кѣм, ла ної вії-тоареа аѣвнаре џенералз ва мєрїта а фї пе-трєкѣтз кѣ чєа маї анкордатз аѣаре амїнте, афарз нѣмаї дакѣ кѣѣса Грєчїї нѣ ва амѣна мѣлатє аѣкѣрїї. Антр'ачєа де фелїѣрїїеа вє-цїлор сѣ нѣ не мїрѣм, пентрѣ-кѣ Доамне мѣлат сѣнт аѣлчї кѣвїнтеле патрїе, націо-налїтате пентрѣ тоцї чєї нестрїкацї, прїн ѣрмаре шї ангрїжацї де віїторїѣ. Такѣа по-літїк де нѣ неар лїпсі.

Chronica.

СѢРБІА. Деаа Дѣнзре, 20. Ноемберїе. Ноѣа конѣа рѣсїск Д. Данїлевскї аѣ сосіт ла Бел-град. Баронѣа Дїєвєн се гѣтїще а єшї кѣт маї кѣрзнд дін Сєрвіа шї а се аѣче ла Рѣсія.

ТѢРЧІА. Константїнопол, 15. Ноемберїе. ѣнор мѣскалї карїї петрек ан кзпїтала тѣр-чєаскѣ, нѣ ле плаче кѣ поарта денѣмі пе Кїа-мїа паша де гѣбернатор ан Боснїа. Кѣноскѣт єсте, кѣ Кїамїа є ѣнѣа дін прїєтїнї лѣї Рє-шїд паша, іѣвіторїѣ де рєформє шї прїєтїн ал крєпїнїлор, карє шї ан времєа петрєчєрїї салє ан Сєрвіа ка пашз аѣ цїѣт а андатора пе мѣлцї фрѣнташї крєпїнї; апої рєволѣцїа сєрбїанз дін ѣрмз фѣрз єа нїчї кѣ с'ар фї пѣтѣт фачє. — Поарта ашї аѣдѣ а са де-кларациє ан прївїнца кѣсєї грєчє. Антрє-батз де солїї пѣтерїлор стрїїне аѣ рѣспѣне, кѣ дѣнса нїчї декѣм нѣ кѣѣетз а се фологї анврєѣн кїп де анкѣркзтѣрїїле Грєчїлор, чї єа пофѣще дін кѣѣет кѣрат фєрїчїреа Грєчїї, а кзрїї неатзрнаре аѣ рєкѣноскѣто де мѣлат, іар кончєнтрареа трѣпелор кѣтрз амїаза Тѣр-

